



## DERLEME

# KBB UZMANLIK EĞİTİMİNDE ETKİN BİR MAKALE SAATİ UYGULAMASI İÇİN ÖNERİLER

Dr. Cüneyt Orhan KARA<sup>1</sup>, Dr. Serdar ÖZDEMİR<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, KBB Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye <sup>2</sup>Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye

### ÖZET

Makale saati yaklaşık 200 yıllık geçmişi olan bir öğrenme yöntemidir. Makale saatinin başlangıçtaki amacı güncel bilgiyi hastaların tedavi süreçlerinde uygulamaktır. Makale saatinin amacı ve uygulama şekli yıllar içerisinde değişti. Bu derlemede etkin bir makale saati organize etmenin yolları açıklanmaktadır. Bu derleme eğitimin sorumlu klinisyenlere makale saati sürecini tekrar gözden geçirmede ve KBB uzmanlık eğitimi sürecinde daha etkin bir makale saati geliştirmede yardımcı olacaktır. Ayrıca, uzmanlık öğrencileri için "Makale nasıl okunmalı?" başlıklı bir rehber ve makale sunumlarını değerlendirmek için bir kontrol listesi derlemenin içinde yer almaktadır.

*Anahtar Sözcükler: Makale saati, KBB eğitimi, Uzmanlık eğitimi*

### SUGGESTIONS FOR AN EFFECTIVE JOURNAL CLUB IN POSTGRADUATE OTOLARYNGOLOGY TRAINING

#### SUMMARY

Journal club is a learning method that's about 200 years old. The initial purpose of journal club was implementation of recent knowledge to the patients. The purpose and implementation method of the journal club has changed over the years.

In this review, authors describe ways of organising an effective journal club. In addition, suggested new ways of using the articles during postgraduate otolaryngology training. This review will be helpful for clinical educators to revise the journal club process and develop an effective journal club for postgraduate otolaryngology training. In addition, a guide for residents that's titled as "How to read article?" and a checklist for evaluating their presentations are included in the review.

*Keywords: Journal club, Otolaryngology training, Postgraduate training*

## GİRİŞ

İlk makale saati uygulamalarına Sir James Paget'in 1835-54 yıllarına ait anılarında rastlanmaktadır<sup>1</sup>. Makale saati o yıllarda Londra'da St Bartholomew hastanesi yanındaki pastanenin üst katında öğrencilerin oturup dergileri okudukları, zaman zaman da kağıt oynadıkları kulüp benzeri bir mekanda başlamıştır<sup>2,3</sup>. "Journal club" terimi ise ilk kez Sir William Osler tarafından kullanılmıştır<sup>4</sup>. Osler 1875 yılında Kanada-Montreal'deki McGill Üniversitesi'ne gittiğinde makale saati fikrini de kuzey Amerika'ya taşımıştır. Osler o yıllarda pahalı olduğu için bireysel olarak edinmenin zor olduğu dergileri ortaklaşa alıp okumak üzere bir grup hekimi organize etmiştir. İzleyen yıllarda makale saati uzmanlık eğitiminin vazgeçilmez bir öğrenme yöntemi olarak önce Kuzey Amerika'da, sonra da tüm dünyada yaygın kabul görmüş ve kullanımı günümüze kadar süregelmiştir. Ülkemizdeki KBB uzmanlık eğitim çekirdek programında da makale saatlerinin eğitim sürecinde kullanılması önerilmektedir<sup>5,6</sup>.

KBB uzmanlık eğitim çekirdek programında kuramsal eğitimde kullanılması önerilen diğer eğitim teknikleri ise ders, seminer ve olgu sunumudur. Bunlar arasında makale saati zengin ve güncel bir bilgi kaynağı olması ve kolay hazırlanması avantajlarına sahiptir. Bu nedenle değişik amaçlarla daha yoğun kullanılabilir<sup>7</sup>.

Başarılı bir makale saati için altın standart olmamakla birlikte beklenen; eğitici özelliği yüksek, eğitim sürecini motive edici ve maksimum katılımın sağlandığı, sürdürülebilir bir etkinlik olmasıdır. Başarılı bir makale saati için literatürde çeşitli öneriler belirlenmiştir<sup>1,8</sup>.

**Amaçların Saptanması:** İlk yıllardaki makale saatleri tıbbi dergilerdeki araştırma sonuçlarını paylaşmak ve yenilikleri pratik uygulamada kullanmak amacıyla yapılırken günümüzde makale saati farklı amaçlar için de kullanılmaktadır (Tablo 1). Bilginin çok hızla arttığı ve değiştiği günümüzde makale saatlerinin bilginin güncellenmesi amacıyla kullanılmasının bu amaç için tek başına yeterli olmayacağı aşikardır. Bu amaçlar incelendiğinde, güncel bilginin takibi yanında eleştirel değerlendirme becerisinin kazanılması, araştırma ve istatistik tekniklerinin öğrenilmesi gibi

İletişim kurulacak yazar: Dr. Cüneyt Orhan Kara, Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, KBB Anabilim Dalı, Denizli, Türkiye, E-mail: cokara@yahoo.com

Gönderilme tarihi: 14 Nisan 2013, yayın için kabul edilme tarihi: 04 Haziran 2013



çok çeşitli konuları içerdiği görülür (Tablo 1). Makale saati sürecinde bu amaçların bazıları hedeflenebileceği gibi, çok sayıda hedef belirlenip her oturumda bir hedefe yönelik uygulamalar da yapılabilir. Makale saatleri ile ilgili literatür incelendiğinde en kabul gören amaçlardan birisinin eleştirel okuma ve değerlendirme becerisinin kazanılması olduğu görülmektedir<sup>1,8</sup>. Makale saatleri genelde uzmanlık eğitimi sürecinin kuramsal bilgi kısmı için kullanılmaktadır. Oysa eleştirel okuma ve değerlendirme gibi bilişsel becerilerin kazanılması da makale saatlerinin amaçları arasında yer alabilir.

Makale saatleri örnek araştırma ve istatistik yöntemlerinin öğrenilmesi amacıyla da kullanılabilir. Bu tür oturumlara istatistikle ilgili danışmanların katılması da makale saatinin etkinliğini arttıracaktır.

Ayrıca günümüzde makale saatleri kanıt dayalı tıp eğitimi için en uygun araç olarak görülmektedir<sup>9,10</sup>.

Makale saatinden beklenen amaçların net olarak tanımlanması ve uzmanlık öğrencileri ve eğitimcilerle paylaşılması, etkin bir makale saati organize etmenin ilk basamaklardan birisidir. Amaçların belirlenmesi ve paylaşılması ilk makale saati oturumda yapılabilir. Sonraki sürecin bu amaçlara uygun olarak planlanması gerekir. Yine bu amaçlara ulaşıp ulaşılamadığının da belli sürelerin sonunda değerlendirilmesi gerekmektedir. Örnek olabilecek çeşitli makale saati amaçları Tablo 1'de özetlenmiştir.

**Tablo 1;** Örnek makale saati amaçları

- 
- Güncel bilginin paylaşılması, yaygınlaştırılması ve kullanılması
  - Eleştirel makale okuma ve değerlendirme becerisinin kazandırılması
  - Kanıt dayalı tıp sistematığının öğrenilmesi
  - Biyostatistiksel analiz yöntemlerinin öğrenilmesi
  - Epidemiyolojik ve diğer araştırma yöntemlerinin öğrenilmesi
  - Yaşam boyu öğrenme becerisinin kazanılması
  - Sunum yapma ve tartışma becerilerinin geliştirilmesi
  - Okuma alışkanlığının kazanılması
  - Literatürde ihtiyaç olan yeni araştırma alanlarının belirlenmesi
  - Araştırma planlama ve makale yazma süreçlerinin öğrenilmesi
  - Meslektaşların bir araya geldiği sosyal bir ortamın oluşturulması
  - Yüz yüze interaktif akran eğitimi için sosyal bir ortam oluşturulması
  - Sizin önerileriniz....
- 

**Yönetimin Desteği:** Yönetim desteği ülkemizdeki eğitim etkinliklerinde çoğunlukla göz ardı edilen bir noktadır. Amerikan uzmanlık eğitim programına bakıldığında yönetimden kasıt eğitim programından sorumlu bir kişi olabileceği gibi ilgili kurul, komite veya komisyonun da olabileceği görülmektedir. Literatürde eğitim etkinliğinin amacına ulaşabilmesi için yönetim tarafından desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir. Ülkemizde bu konuma karşılık gelen anabilim dalı başkanı veya eğitim sorumlularının da bu eğitim etkinliğini kabul etmesi ve desteklemesi çok önemlidir. Hizmet süreci

içinde makale saati için tüm öğrenci ve eğitimcilerin rahatça katılabileceği sabit bir zaman dilimi ayrılmalıdır. Zaten KBB Uzmanlık Çekirdek Eğitim Programına bakıldığında, “klinik hizmetlerinin eğitimi engellememesine ve eğitim programı ile klinik hizmetlerinin uyum içinde birlikte yürütülmesine özen gösterilmelidir” önerisi yer almaktadır. Diğer taraftan hizmet yükünün giderek arttığı eğitim hastanelerinde başhekimliğin ve dekanlığın da desteğinin resmi yollarla alınması gerekebilir. Bu tür desteklerin olmadığı durumlarda makale saati bir süre sonra etkinliğini yitirecektir. Yönetimin sadece zaman ayırmak yanında toplantı



mekanı, bilgisayar, projektör gibi eğitim araç ve gereçleri ile erişkin öğrenenlerin ihtiyaçları düşünüldüğünde yiyecek içecek de sağlaması gerekir. Yine en önemli kurumsal destek; dergilere çevrimiçi (online) ücretsiz ulaşılabilme olanaklarının sağlanmasıdır.

**Sorumlu eğiticinin saptanması;** Makale saatinden sorumlu bir eğiticinin olmasının makale saatinin başarısını artırdığı gösterilmiştir<sup>1</sup>. Bu kişi genel olarak planlama ve koordinasyondan sorumlu olacaktır. Ayrıca her oturum için o oturumdaki makale seçimlerinden ve oturumun yönetiminden sorumlu ayrı eğitmenler de belirlenebilir. KBB uzmanlık çekirdek eğitim programında da bir sorumlu olması önerilmektedir<sup>5,6</sup>. Makale saatinden sorumlu eğiticinin grup içinde etkili olabilmesi için kıdemli ve eğitim işlerinde de tecrübeli olması gerekir<sup>3,8</sup>. Sorumlu eğiticinin görevleri arasında programın yer ve saatinin belirlenmesi, makale seçimi ve dağıtımının sağlanması ve tartışma sürecini yapılandırmak için önceden sorular hazırlamak sayılabilir.

#### **Toplantının sıklığı ve yeri nasıl olmalıdır?**

Literatürde büyük gruplarda çok sık makale saati yapılmasının makale saatine ilgiyi azaltacağı belirtilmektedir. Bir diğer taraftan makale saati hazırlanması kolay bir eğitim aracı olması nedeniyle sıklıkla kullanılabilir. Şartlarınıza ve eğitim amaçlarınıza uygun olarak ayda en az bir olmak üzere çok daha sık makale saati etkinliği planlayabilirsiniz. Önemli noktalardan birisi de makale saatinin düzenli olarak aynı yer ve aynı saatte yapılmasıdır. Katılımı artıran önemli etkenlerden birisi de makale saatinde ücretsiz yiyecek ve içecek sağlanmasıdır. Bu tür bir imkan sağlanırsa makale saatleri kahvaltı ve yemek saatlerinde de yapılabilir (örneğin; lunch & learn meetings/breakfast meetings).

**Kimler katılmalıdır?** Hedef kitle olan uzmanlık öğrencilerinin hepsinin katılımı beklenmelidir. Erişkin eğitiminde eğitime gönüllü katılım esas olmakla birlikte hedef kitle için katılımın zorunlu tutulmasının makale saatinin etkinliğini artırdığı gösterilmiştir<sup>1,8</sup>. Makale saatine sorumlu eğitici ve öğrenciler yanında eğitim sürecinde yer alan tüm eğiticilerin katılımı önerilir. Unutulmamalıdır ki makale saati tüm eğiticilerin bir araya gelip kendi deneyimlerinden yola çıkarak fikirlerini öğrencilerle paylaştıkları bir eğitim ortamı sağlamaktadır. Önerimiz klinik eğiticilerin de zaman zaman makale sunarak rol model oluşturmalarıdır.

**Makale saatinin yapılandırılması nasıl olmalıdır?**

Makale saatinin yapılandırılması grubun özelliklerine ve makale saatinin amaçlarına göre farklılık gösterebilir. Geleneksel makale saatinde önerilen en az 3 hafta öncesinden makalelerin ilgili herkese dağıtılması, makale saatine herkesin makaleleri tartışabilecek düzeyde okuyup gelmeleri ve makale saatinde bir oturum yöneticisi eşliğinde tartışılmasıdır. Ancak katılan herkesin makaleleri okuyup gelmesi evrensel bir sorun olup bunun başarılması oldukça zordur. Ülkemizde uzmanlık eğitimi veren bir anabilim dalı bu sorunu şu şekilde çözmüştür: Haftanın makaleleri tüm uzmanlık öğrencilerine dağıtılmakta, tüm öğrenciler tüm makaleleri sunacakmış gibi hazırlanmakta ve hangi makaleyi hangi öğrencinin sunacağı hemen makale saati öncesinde belirlenmekteydi. Bu yöntemin öğrenciler üzerinde stres yaratabileceğini unutmamakla birlikte yine de ülkemizden ilginç bir çözüm örneği olarak aklımızdadır. Ülkemizde daha çok kullanılan yöntem, bir kişinin makaleyi hazırlaması ve sunup, tartışmaya açmasıdır. Günümüzde makale saati sunumlarında seminerlerde olduğu gibi slaytlar da yaygın olarak kullanılmaktadır. Makale saatinde şekiller, tablolar, grafikler, fotoğraflar, videolar gibi görsel-ışitsel materyallerin sunumda kullanılması eğitim sürecini zenginleştirecek, öğrenmeyi kolaylaştıracak ve makale saatine ilgiyi artıracaktır<sup>3</sup>.

Hangi eğitim araçları kullanılırsa kullanılsın bu sürece gerek öğrenci, gerekse de eğiticilerin aktif katılımının sağlandığı interaktif/etkileşimli eğitim tekniklerinin kullanılması önerilmektedir. Bu süreçte eğiticilere düşen görev aktif geri bildirimlerde bulunmak ve eleştirel düşünme sürecini provake etmektir.

**Makale seçimi;** Makale saatinin kaderini belirleyen en kilit noktalardan birisi de makalelerin seçimidir. Bu konuda da literatüre farklı uygulamalara rastlanmaktadır. Eğitmenler de öğrenciler de makale seçiminde etkin rol oynayabilirler. Uzmanlık öğrencilerinin sunacakları makaleyi kendilerinin seçmesi ilgili dergileri karıştırıp aramaları iyi bir fikir olmakla birlikte her zaman başarılı sonuçlara ulaşamayabilir. Uzmanlık öğrencileri bağımsız olarak makale seçtiklerinde bu makaleler diğer öğrenciler tarafından farklı sebeplerle yeterli bulunmayabilirler. Bu nedenle öğrencilerin bir danışman eşliğinde makale seçmeleri daha kabul gören bir uygulamadır. Bir diğer makale seçim stratejisi ise tüm katılımcıların önerilerini toplamak, tüm makale listesini bir oturum sürecinde oylamak ve tüm grubun önerileriyle tartışılacak makaleleri belirlemektir.



Makale seçimindeki bir diğer önemli nokta da incelenecek makalenin uzmanlık öğrencisinin seviye ve ilgi alanına uygun olmasıdır<sup>1</sup>. KBB uzmanlık çekirdek eğitim programında tanımlanan uzmanlık öğrenci seviyesine uygun bir makale seçmek daha faydalı olabilir.

Amaçlara göre farklı makaleler de seçilebilir. Örneğin kullanılan istatistiksel yöntemlerin ilgi çekici olduğu bir makale istatistik yöntemlerin tartışılması amacıyla seçilebilir. Bir oturum için bir tema belirlenip bu konuyla ilgili birkaç makalenin tartışılması da ilgi çekici olabilir. Hatta klinik bir problem belirlenip konuyla ilgili makaleler birkaç hafta süresince de tartışılabilir<sup>11</sup>. Literatürde bir dergi sayısının içindeki tüm makalelerin konuşulması gibi sıkıcı olacağını düşündüğümüz uygulamalara da rastlamaktayız<sup>11</sup>. Bir başka öneri de zaman zaman klasik makalelerin seçilip tartışılmasıdır<sup>12</sup>.

**Makalelerin Konusu;** Seçilen makalelerin konusu da çok önemlidir. Klinik eğitim sürecinde temel bilimlere yönelik, klinikte uygulama alanı olmayan makalelerin tartışılması ilgiyi azaltır. Aksine klinikte uygulama alanı bulabilecek, bir soruna klinik bir çözüm öneren güncel makalelerin seçilmesi ise makale saatine ilgiyi artırır. Bu şekilde makale saati uygulamasının amaçlarından birisi olan güncel literatür bilgisinin hastalarla ilgili klinik karar verme süreçlerine uygulanması gerçekleşmiş olur.

Makale saatinin en çok kabul gören amaçlarından birisi olan “eleştirel düşünme sürecinin öğrenilmesi” araştırma makaleleri ile sağlanabilir. Bu nedenle literatürde makale saatlerinde öncelikle “araştırma makaleleri”nin tartışılması önerilmektedir. Derlemelerin bir konu hakkında derlenmiş bilgileri içerdiği için bu amaç için uygun olmadığı düşünülmektedir<sup>13</sup>. Yazarlar olarak bizim önerimiz derleme makalelerinin de kısa sürede güncel bilgiye ulaşma amacıyla makale saatinde kullanılabilir. Ancak çok yoğun bilgi veya istatistik değerlendirme içerebilen bu tür makaleler sıkıcı olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Derleme makalelerin sunumunda her noktayı tek tek tartışmak yerine makalede geçen bazı kaynakların orjinallerine ulaşarak tartışmayı belli noktalarda derinleştirmek süreci daha ilgi çekici hale getirebilir. Dikkat edilmelidir ki bu tür bir sunumu gerçekleştirmek tecrübe gerektirebilir.

Araştırma makalelerinin tartışılmasının bir avantajı da yeni araştırma konularının bulunması olabilir. Yoğun araştırma yapılan klinikler için bu durum iyi bir başlangıç noktası oluşturabilir.

Günümüzde KBB dergileri “ben nasıl başardım?” (how I do it), “cerrahi teknikler”, “radyoloji köşeleri”, “klinik fotoğraf”, “10 dakika da

konsültasyon” gibi çok farklı makale türleri de içermektedirler. Bu tür yazılar da makale saatinde eğitim amacıyla kullanılabilir. Günümüzde makalelerin ilgili web sitelerinde bu tür sunum süreçlerinde kullanılmak üzere konuyla ilgili video veya sunum materyalleri de paylaşılmaktadır (örneğin, sciencedirect.com). Kimi yazarlar makalelerde sundukları tekniklerin videolarını youtube benzeri sitelerde paylaşabilmektedirler.

**Makale Sayısı;** Bir oturumda konuşulması önerilen makale sayısı ne olmalıdır? Bu konuda da kısa özetler halinde çok sayıda makalenin gözden geçirilmesi yerine 3-4 gibi az sayıdaki makalenin daha ayrıntılı tartışılması önerilmektedir.

**Rehberlik;** Bir diğer önemli nokta ise öğrencilerin makalelere nasıl ulaşacaklarının, makaleleri nasıl seçebileceklerinin, makalenin nasıl okunması gerektiğinin, nasıl sunulması ve tartışılmasının öğrenilmesidir<sup>13</sup>. Makale saatlerinde zaman zaman bu amaçla eğitimler verilebilir. Ancak bu konuda en pratik çözüm rehber olarak kontrol listeleri oluşturmak ve öğrencilerin ihtiyaç duydukça kolayca ulaşabileceği şekilde kliniğin web sitesinde paylaşmaktır. İnternette makale nasıl okunmalıdır konusunda çok sayıda örnek olmakla birlikte bunların çoğu doktora öğrencileri ya da temel bilimlere yöneliktir. Klinik bilimlere yönelik olarak geliştirdiğimiz makale okuma ve değerlendirme rehberini (Tablo 2) kullanabilir veya amaçlarınıza uygun olarak kendi rehberlerinizi geliştirebilirsiniz. Yine tarafımızdan hazırlanmış kontrol listesini makale saati uygulamasında öğrencileri değerlendirmek amacıyla kullanabilirsiniz (Tablo 3).

**Gelecekte makale saati;** Geriye dönüp baktığımızda makale saatinin ilk çıkış noktasından sürekli değişerek günümüze ulaştığını görmekteyiz. Geçmiş iki yüzyıla yaklaşan süreçte sadece makale saati değil aynı zaman da makale yazım, basım, dağıtım süreçleri de değişmiştir. Günümüzde artık internet üzerinden makale saatleri yapılmaktadır. İnternet teknolojilerinin kullanımıyla farklı şehir ve ülkelerdeki çok sayıda kişinin katılabildiği makale saatleri mümkündür. Twitter, Facebook gibi popüler sosyal ağ araçları ile forumlar, webinars ve bloglar gibi internetin sunduğu farklı etkileşim alanları da bu amaçla kullanılabilir. Makale saatinin yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen boyutunun internet teknolojilerinin kullanımıyla güçleneceğini düşünmekteyiz.

**Sonuç;** Makale saatleri iki yüzyıla yakın bir süredir kullanılan bir öğrenme yöntemi olarak günümüzde mezuniyet sonrası uzmanlık eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. KBB uzmanlık çekirdek



eğitim programında önerilen diğer eğitim teknikleri arasında nispeten kolay uygulanabilir bir araç olması nedeniyle makale saatinin daha yaygın kullanılabilmesini düşünmekteyiz. Bu makaledeki önerilerin uygulanmasıyla daha etkin, daha çok katılımlı, daha eğitici ve daha öğrenen merkezli

makale saatleri yapılabilir. Öğrenme amaçlarına uygun makaleler seçmek ve süreci organize etmek en kilit noktalardır. Unutmayın ki, bu yazıyı okuyup sonuna gelmiş birisi olarak artık top sizdedir<sup>14</sup>!

**Tablo 2** Makale okuma ve değerlendirme rehberi

---

Makale Okuma ve Değerlendirme Sürecinde Yararlanmamız Gereken Sorular

**Eleştirel Okuma**

Makalenin Künyesi,

- Başlık ve Araştırmacılar
- Yayınlanan Dergi
- Yazarlar Kimler? Konu hakkında tecrübeleri nelerdir? (makalenin kaynaklarına bak, pubmed’de tarama yap)
- Makalenin yayın tarihi (Güncel bilgi mi?)

Giriş

- Çözülmeye çalışılan önemli bir sorun mu? (Amaç, hipotez)
- Problem tam anlamıyla ortaya konulmuş mu?
- Makaleyi okuduktan sonra bir cümle ile “hipotezi” tarif edebiliyor musunuz?

Gereç Yöntem;

Yöntem amaca uygun mu?

- Araştırılan amacı ölçebilmişler mi?
- Örneklem yeterli mi?
- Doğru yöntem ve istatistik kullanılmış mı?
- Kontrol grubu var mı? Çift kör mü?
- Tanımlar Standart mı? (Tam tedavi, relaps vs)
- Daha iyi olabilecek bir yöntem önerebilir misiniz?

Bulgular; Yeterli mi?

Tartışma;

- Veriler eskiden bilinenlerle etkin bir şekilde karşılaştırılmış mı?
- Daha basit çözümler var mı?
- Gözden kaçırdıkları başka açıklamalar olabilir mi?

Sonuç;

- Hipotezle ilgili anlamlı bir sonuca ulaşabilmişler mi? Soru ortada mı kalmış?
- İleri önerileri var mı?
- Önceki araştırmaların tekrarı mı, yeni bir sonuca ulaşabilmişler mi?
- Araştırmanın zayıf ve kuvvetli yönleri nelerdir?
- Tablo ve grafikleri yeterince değerlendirdiniz mi?
- Kaynakları incelediniz mi?

**Yaratıcı Okuma**

Makaledeki iyi fikirler nelerdir?

Bu fikir ya da uygulamalar yazarların düşünemediği başka alanlara da taşınabilir mi?

Sonuçlar pratik hayatta uygulanabilir mi?

Başka bir araştırma için iyi bir başlangıç noktası oluşturabilir mi?

---





**Tablo 3;** Makale saatinde uzmanlık öğrencisini değerlendirmek ve geri bildirim vermek amacıyla hazırlanmış kontrol listesi

---

### Makale Saati Kontrol Listesi

Makalenin Adı;

Makaleyi Sunan;

Değerlendiren;

Makalenin Künyesini söyledi mi? Evet  Hayır

Sorunu Tanımladı mı? Evet  Hayır

Hipotezi Tanımladı mı? Evet  Hayır

Araştırma Yöntemi Tartışıldı mı? Evet  Hayır

İstatistik Yöntemler Tartışıldı mı? Evet  Hayır

Bulgular Tartışıldı mı? Evet  Hayır

Bulguların karşılaştırılması yapıldı mı? Evet  Hayır

Sonuç açıklandı mı? Evet  Hayır

Araştırmanın kuvvetli ve zayıf yönleri açıklandı mı? Evet  Hayır

Klinik önem ve klinik uygulama alanları tartışıldı mı? Evet  Hayır

Sunum açık, anlaşılır ve akıcı mı? Evet  Hayır

Slaytlar anlaşılır hazırlanmış mı? Evet  Hayır

Bu form doldurulup sunum bitince öğrenciye verilecektir.

---

### KAYNAKLAR

1. Deenadayalan Y, Grimmer-Somers K, Prior M, Kumar S. How to run an effective journal club: a systematic review. J Eval Clin Pract. 2008;14:898-911
2. [PPT] "Running a Journal Club" presentation - LondonLinks (erişim tarihi; mart 2013)
3. Swift G. How to make journal clubs interesting Adv in Psyc Treatment 2004;10:67-72
4. <http://svnnet.org/uploads/File/JournalClubOutline.pdf> (erişim tarihi; mart 2013)
5. <http://www.kbbyeterlik.org.tr/ucep.pdf> (erişim tarihi; mart 2013)
6. [http://www.tuk.saglik.gov.tr/muf/65\\_kulak\\_burun\\_bogaz\\_has\\_talıkları\\_v.1.0.pdf](http://www.tuk.saglik.gov.tr/muf/65_kulak_burun_bogaz_has_talıkları_v.1.0.pdf) (erişim tarihi; mart 2013)
7. Alguire PC. A review of journal clubs in postgraduate medical education. J Gen Intern Med. 1998;13:347-53.
8. Honey CP, Baker JA. Exploring the impact of journal clubs: a systematic review. Nurse Educ Today. 2011;31:825-31
9. Cramer JS, Mahoney MC. Introducing evidence based medicine to the journal club, using a structured pre and post test: a cohort study. BMC Med Educ. 2001;1:6.



10. Green ML. Graduate medical education training in clinical epidemiology, critical appraisal, and evidence-based medicine: a critical review of curricula. Acad Med. 1999;74:686-94.
11. <http://svnnet.org/uploads/File/JournalClubOutline.pdf> (erişim tarihi; mart 2013)
12. <http://careers.bmj.com/careers/advice/view-article.html?id=2631#ref2> (erişim tarihi; mart 2013)
13. Freshwater MF. The four C's for a journal club--ingredients for success or failure. J Plast Reconstr Aesthet Surg. 2011;64:839-41
14. Eugene Kern, Rinoplasti kursu sonu önerisi.